

Oglas, pripisana itd. nikaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbroju, oglase itd. šalju se napunitom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu pošta predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništvo u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poština, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cehovnog računa br. 247249. Telefona tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o pedne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju i epodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju. Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 3-5, odo. K. 2-50 na pol godine.

Izvan carvine više poštarina. Plaća i utičaje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zastali za h. koji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i dr. (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplati.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

Politički pregled.

U Puli, dne 20. januara 1904.

Austro-Ugarska.

U parlamentarnih krugovih u Beču kola opet viest o predstojećem raspustu carskingskog vieća. Vlada krugovi da su napokon došli do uvidjivosti, da se sadašnjim parlamentom nemože napred. Za česku-njemačku slogu ili sporazumljenja da nema izgleda, pošto Česi neće da odstupe od svojih zahtjeva a Nemci neće da popuste u ničem svojim suzemljakom. Bez českonjemačkoga sporazumljenja nema pakó náde, da bi bio parlament sposoban za rad, jer ako se nezadovoljni Čehom, oni će demonstrirati i obstruirati, a zadovolji li se Čehom proli volji Niemaca, prihvatili bi se ovi obstrukcije. U toj neizvjesnosti da si vlada nemože inače pomoći van tij, da predloži kruni raspust carskingskoga vieća.

Viest ovu valja uzeti sa svom opreznosti, jer se je već i dosada opetovno govorilo o raspustu državnog sabora, pa se takve viesti nisu obistinile. Moguće je naime, da vlada dađe turiti u svijet ovakve viesti nebi li tim uplivala na nepomirljive duhove u parlamentu, nu reč bi, da se neda već nitko takvim viestima preplasil.

U ostalom nevidimo pravog izlaza iz zamršenog položaja ni raspustom državnoga sabora, jer bi se natrag vratila većina sadašnjih zastupnika. Niemci bi dapače i Česi poslali natrag u parlament još odlučnije muževe i tim bi se položaj samo poostrio. Dužnost je dakle vlade, da traži druge puteve i druga sredstva, kojimi bi se dalo parlamentarni voz spraviti u pravu kolotečinu.

Proračunski odbor austrijske delegacije saao se je jučer na vijećanje o izvanrednom proračunu za vojsku, o vjersiji za Bosnu-Hercegovinu, te o zajedničkom proračunu i o proračunu najvišeg računarskog dvora.

U subotnjem sjednici toga odbora bijaše prihvaćen proračun ministarstva izvanjskih posala. Izvještaj o tom proračunu osvrće se na obrazloženje ministra izvanjskih posala, podano na začelju zasjedanja delegacija od grofa Goluchowskoga. U istom se izrazuje zahvala ministru radi izvrstna vođenja izvanjskih posala i zbog zaštite prohibita monarhije.

Iza toga se razpravljalo o izvanrednih potrebah za vojsku. Delegat Sylvester izjavi, da će glasovati proti tim potrebam, jer nemože da pristane na jezično raztrovanje u vojsci. Delegat Šušteršić izjavio se je slično uz dodatka, da imade povjerenje u vojničke strukovnjake. Delegat Stranaky izjavi, da će glasovati proti nabavi novih topova, za koje želi znati da li su bolji oni od mjeđi il od ocjeli. O tom predmetu govorilo je više drugih delegata, nekoji za, drugi proti.

Na mjesto odstupivšeg predsjednika zemaljskoga odbora u Zadru dr. Smodlake, stupili će njegov zamjenik dr. Marović, odvjetnik u Sinju. Usljed odstupa dr. Smodlake, sastao se je odbor stranke prava u Spljetu te je zaključio, da prepušta svu odgovornost dru. Smodlaku radi njegova odstupa. Očekuje se nekom napetošću razloge zbog kojih je dr. Smodlaka položio čast zemaljskog zastupnika i predsjednika zemaljskoga odbora.

U hrvatskih listovih banovine vodi se živa papirka zbog neke izjave profesora

Kršnjavi-a, bivšeg predstojnika zemaljske vlade, o odnošajih zastupnika dra. Franka napram bivšem banu grofu Khuenu. Po toj izjavi stajao je zast. Frank u vrlo dobrih odnošajih sa banom, nu zast. Frank poriče odlučno tu izjavu, koju je donio na svjetlo dr. Gaj, koji tvrdi, da je sve istinite, što mu je Kršnjavi o Franku jednom prilikom u Opatiji kazao.

Predsjednik hrvatskog kraljevinskog odbora Hinko Francisi sazvaó je sjednicu toga odbora za četvrtak dne 21. o. mj. U toj sjednici izvjestit će pododbor o razpravah s pododborom ugarskoga sabora. Čim hrvatski kraljevinski odbor odluči o predlozih svoga pododborna, sastati će se pododbori hrvatski i ugarski, da nastave svoje razprave.

Crna Gora.

Bečkim listovom pišu sa Cetinja, da je stanovništvo knezevine zlovoljno na činovništvo i zbog stroga postupanja visokih krugova sa narodom. U novije doba, da su odkrivena razna pronevjerjenja državnoga poreza u vlada, da nije još nikoga pozvala na odgovornost. Nekeji od tih pronevjeritelja, da seću slobodno po Cetinju, te da su dapače često i u knezevskom dvoru. Osim toga, da je bieda u knezevini tako velika, da se narod zeli jatomice u Srbiju i čak u Rusiju. Knezu da se vrlo zamjera, što neodpušta od službe i što nekazni krivec pronevjerjenja. Po dopisnikovom mišljenju imalo bi se stvoriti za knezevinu sabor, koji bi sastojao od odaslanika pojedinih plemena. Mi dvojimo, da su sve ove viesti istinite, jer im je njemački izvor i nevjerujemo, da bi ruski car Nikola nazivao kneza najboljim svojim prijateljem, kad bi knez branio i štutio državne zločinice.

Srbija.

Srbski poslanik u Carigradu prečno je turskoj vladi priložbu, jer da turske pogranične straže priče arbskim željozničkim činovnikom u njihovoj službi doznak u pogranične postaje. Srbska vlada pitala je u Petrogradu, da li bi posle odstupa poslanika Novakovića imenovala svojim poslanikom u Petrogradu Avakumovića ili Pašića. Rusija je odgovorila, da će svakog poslanika primiti ako se odstrane u otčinu sa dvora. Radi toga odgovora da je dao ostavku ministar izvanjskih posala Nikolić.

Na pobudu biogradskih djaka sastati će se mjeseca junija u Biogradu svi Srbski djaci, koji su svršili svoje nauke u Srbiji, Hrvatskoj i Bugarskoj.

Srbiji neprijazni listovi pišu, da postaje tamo sve to neizvjesniji položaj zbog neodlučnosti kralja Petra, koji da je postao orudje poznatih urotnika.

Bugarska.

Iz Sofije pišu ruskim novinam, da se vraća knez Ferdinand, koji upravlja samostalno sa vanjskom politikom Bugarske, k rusofilskoj politici, koju je u svoje vrijeme tjerao bivši predsjednik ministarstva Danov. Obzirom na događaje u Macedoniji, smatra se to postupanje kneza Ferdinanda vrlo dobrim znakom za sretno rješanje macedonskog pitanja. Poglavice macedonskog pokreta, da su u neprekidnom doticaju sa narodom i da su pripralni na skrajne žrtve nebuđe li nji-

hova domovina do proljeća zadobila obćana reforme.

Bečkim listovom pišu, da su nezadovoljni častnici bugarske vojske predali knezu Ferdinandu spomenicu, sastojaju od pet točaka, u kojih zahtjevaju, da bude imenovan pukovnik Dimitriev generalom i eventualnim vrhovnim zapovjednikom cijele vojske za slučaj rata u Macedoniji; da se primi natrag u vojsku sve častnike koji su sudjelovali u Macedonskom ustanku; da se Bugarska sporazumi sa Srbijom; da se sazove veliko ratno vijeće za mjesec februar i da se prihvati sve zaključke, koje bi to vijeće stvorilo.

Rusija.

Iz Petrograda javljaju, da je car Nikola kazao prigodom primanja za novu godinu, da želi i kani sve uraditi, što je u njegovoj vlasti, da se mir na iztoku uzdrži. Uzprkos tomu pišu novine danomice, da je rat neizbježiv i da čine obje države žurne priprave za rat. Japanska vlada kupuje ratne brodove u Italiji, Engleskoj i Americi te oboružava svoju vojsku kao da je pred vratmi rat.

Japanski poslanik u Londonu izjavio je onomadne, da njegova vlada ne želi rat i da je u tom smislu stavila Rusiji pomirljive predloge. Iz glavnog japanskog grada Tokio dolaze nasuprot viesti, da je pučanstvo silno ratoborno, da su već dva parobrodarska društva obustavila plovidbu, pošto kani vlada za slučaj rata sve upotriebiti u ratne svrhe. Time bi se njezino brodovlje povećalo za 40 velikih ladja.

Po obavijesti, koja je stigla japanskoj vladi, izjavila je Rusija, da će uzvriti prava Japana u pogledu Koreje i Mančurije. U Port Artur stigla su ovih dana dva broda japanske dobrovoljne mornarice. Francezka je vlada odaslala odlo svoje momčadi u luku Soel na zaštitu tamošnjeg francezskog poslanništva.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar.

Imenovanje. Franjo Hafner, ovašnji poštanski oštejal imenovan je pošt. upraviteljem u Pazinu.

Milodari. Dr. M. Laginja pripisao je „Družbi sv. Cirila i Metoda“ za Istru 103 kruna na njega doslih od č. g. Don Ivana Prodana iz Zadra i 20 kruna od „Dobrotvora“ u Puli.

Isti „Dječkom pripomoćnom društvu“ u Pazin 20 kruna, darovanih od „Dobrotvora“ u Puli.

„Proletario, i „Avvenire“. U Puli izlaze dva talijanska tjednika, jedan socijalno-demokratske stranke, koj se zove „Proletario“ a drugi kršćansko-socialne stranke, koj se zove „Avvenire“.

Za naš puk nisu ni jedan ni drugi već radi toga, što ništa ne pišu hrvatski, kako bi naš čovjek dobro razumio. Ipak moramo priznati, da „Avvenire“ ima dobrih nauka, koje bi mogle i našem puku koristiti, kad bi Talijani, koji u Istri imaju sukno i škare htjeli razumjeti temeljne

nauke kršćansko-socialne stranke i kad bi htjeli vladati se prema tomu.

Ali „Avvenire“ morao bi biti dosljedniji u svojem pisanju, nego li jest. Mi opažamo velikih nedosljednostih, kojih nebi smjelo biti u listu, koji izlazi na tjedan samo jedan put i koj stalno zahtjeva, da ga se poštuje, kako bismo mi kršćani i Hrvati rado. Na primjer: Avvenire meće u isti koš tobože kao svoje protivnike nacionalizam talijanski i slavenski. Ma ljudi božji u tom je razlika, kao od noći do dana. Mi, ako i jesmo narodna stranka (hrvatska ili ako ćete slavenska), nu ipak nigdje nekratimo Talijanu, da svoje diete odgaja u svojem jeziku, mi nikad nismo pohvalili školske takse, nego smo i na javnih skupštinah i po svojih zastupnicih bili proti njima; mi nigdje nismo izicali nekakvog liberalizma, mi nikad nismo govorili, da je naš uzor sadašnja kraljevina Italija. Dakle zašto metate nas u jedan koš sa „liberalci“ talijanskimi, kada to nismo i nikad nećemo biti klerikalni Talijani?

Drugi primjer: Talijanski klerikalac „Avvenire“ piše, da socialni demokrate uče narod krivu nauku, jer ga pute, neka radnik pita što veće plaće, a s druge strane cijeli onaj višak pojede mu kapitalista, jer radnik, kad mu je plaća povećana, počme bolje jesti, smije se bolje nositi, dakle više trošiti, pak je niš i niš, ili još slabije s povećanom plaćom, nego li prije manjom.

U tim besjedah mnogo je istine ako uzmeš na um, da je teško ustanoviti pravu mjeru, koliko se hoće radniku, da baš ne strada, a koliko se hoće, da iz prave mjere prodje u prekomjerno izobilje, u raskoš.

Ali neka nam „Avvenire“ protumači, kako on dolazi do toga, da u istom broju u kojem govori, da ne valja radnike namiti na previelike zahtjeve, u istom broju se tuži, kako „nebogi“ arsenalni majstori ne mogu živiti s plaćom, koju imaju osobito nē, kad jih bace u penziju, te jim pofali ono 32 kruna doplatka za stanarinu? Moj dragi „Avvenire“ ako ćeš ti da budeš pravi kršćanin, onda treba biti pravedan prema svim jednako. Je li kada bilo u „befelu“, da kad jedan postane majstor u arsenalu, i ako nema djece, mora imati tri-sobe i med njimi „Visitizimer? Toga nije bilo u befelu! Dakle uči ti majstore, nē da pitaju više, nego jih uči, neka i oni negredu preko reda, neka se svaki protagne, koliko mu siza pokrivalo, i uči jih još, da ako majstoru nije dosta plaća, koju ima, onda radniku „forarbeiteru“ još je manje dosta ono što on ima. Dakle ako se što ima poboljšati, neka se poboljša jednakom mjerom za sve, onda ćeš ti „Avvenire“ biti pravi kršćanin. Pak još dolazi, da se treba više brinuti za one, koji od svojih zakonitih žena imaju više djece, onda ćeš biti još bolji kršćanin, a dok tako nebuđe, mi Hrvati ne možemo vjerovati tebi, kako ni „Proletariu“ ni liberalcem talijanskim. To ti poručuje Hrvat i kršćanin.

Radnička skupština. U nedjelju poslije podne obrzavali su radnici, članovi društva „Unione metallurgica“ u kazalštu

„Politeama Ciscutti“ javnu skupštinu, na kojoj su razpravljali o stanju radnika u mjestnom Arsenalu vojne mornarice. Obširno govorio je g. Martin o stanju radnika u arsenalu osudivši nedolično postupanje uprave što se tiče radničkih plaća, te pročitav na koncu spomenicu, koju se ima poslati zapovjedniku mornarice admiralu Španu i ministru rata radi izjednačenja radničke mirovine sa mirovinom podčastnikah.

„I. istarski Sokol u Puli“. Braća Sokoli! U nedjelju dne 24. siječnja je glavna skupština, na koju valja da dođete u što većem broju radi promjene društvenih pravila. Zdravo!

Gg. članovi Čitaonica u Puli upozoruju se, da su svakog utorka i petka prijateljski i zabavni sastanci u društvenim prostorijama na veče pošle 8 sati.

Hrvatska Čitaonica u Medulinu obdržavat će u nedjelju dne 24. t. mj. svoju redovitu godišnju glavnu skupštinu sa običnim dnevnim redom.

Mjesto kanceliste. Na c. kr. kotarskom sudu u Puli raspisano je mjesto kanceliste u XI. plat. razredu. Molbe za to mjesto valja predložiti do dne 25. februara o. g. predsjedništvu okružnoga suda u Rovinju.

Na naših sudovih se gg. sudci često izgovaraju i tim, da neimaju podređenog činovništva, koje bi poznavalo i hrvatski jezik, pak se radi toga moraju često stranke zadovoljiti s talijanskim zapisnicima zbog nesposobnosti činovništva. Idemo, da vidimo hoće li se kod ovog imenovanja gg. u Rovinju obazrijeti na poznavanje zemaljskih jezika u rječju i pismu.

Porotno zasjedanje u Rovinju. Prvo porotno zasjedanje ove godine započeti će na c. kr. okružnom sudu u Rovinju u ponedjeljak dne 25. o. mj.

Droboj među častitel. Prošloga čedna pobise se ovdje na sablje dva topnička kapetana od kojih je ostao jedan prilično teško ranjen.

Iz Rovinjskog sela pišu nam, da je tamošnji župeupravitelj (neki novi, odakle je otišao g. Perutka) uveo u crkvu neke latinske novotarije koje smućuju puk i otmaju pravice našega hrvatskoga jezika u onoj crkvi. Upozorujemo na to presvjetloga biskupa porečko-puljskoga i sve one biskupe, koji su svoj dan izrekli, da se u naših crkvah neima ništa novotariti (nihi inovetur).

Na vilju Božju da je onaj upravitelj župe imao pri sebi više gosti muških i ženskih i da se je tamo sviralo na harmoniku od usni i plesalo, na mjesto da se onaj sveti veče dostojno provede. I proti učitelju je mnogo tužba, da se djeca vrlo malo nauče i da bi dobro bilo, da ga vržu u „penzion“.

Pak ćete da narod napreduje u dobru! Živinski sajam na novom sajmištu u Vodnjanu. Na dan sv. Antuna dne 17. o. mj. bio je prvi živinski sajam na novom občinskom sajmištu u Vodnjanu. Na tom sajmištu bili će svakog mjeseca živinski sajam.

Koparski kotar:

Kradja u občinskom uredu u Pomjanu. Jedne noći prošloga čedna provališe do sada nepoznati tatovi u občinski ured u Pomjanu, gdje su razbili pisani stol, iz koga odnoseše 1000 kruna. Po jednoj vijesti pripadao je taj novac obćini po drugoj načelniku Bartolichu. Oružnici traže marljivo tatove, kojima, reć bi, da su na sliedu. Drži se naime da bijaše dvojica njih, i to jedan iz Kostabone, a drugi iz Trsta, jer su tu dvojicu vidili one večeri klatariti se po Pomjanu.

Požar u Brestu — občina Buzet. Od tamo nam pišu: Na 14. o. mj. zvao nas je zvona glas na 10 sati u veče na pogorište. Gorio je dvor Antuna Mikca pok. Mihovila. Brzo simo kable, brente, golide i pomozi, što pomoći može! Svjetlo

okolo dvora i po selu, a do vode izvan sela egiptaska tama? Svjetlička nema, puševi do vode pogibeljni. A kripeke ruke naših žena i djevojaka učinile su svoja dužnost. Misao, da je sve selo u pogibelji, podala je njima srčanosti. Muški su se porazdileli, nekoji okolo ognja, da lievaju vodu, a drugi, da čuvaju susjedne slamom pokrivene kuće. Dvora i onoga, što je bilo unutra, nismo mogli, da spasiemo. Tri krave i jedan osao, do 150 centi siena, onda zelja, repa i druge životinjske hrane pale su žrtvom ognja. Računajmo i cijenu dvora može se uzeti, da ima stete od ognja neosigurani siromak do 2000 kruna. Velika je sreća, da nemamo danas oplakivati smrti dviju osoba: cestara Matije Podreke iz Podričaka i sina ostećenikovog imenom Mihovila, koji su slučajno onu noć spalili u dvoru. Danije bilo Jurja Mikca Brtalje, koji ih je probudio iz najvećega dima, nebi više gledali božje sunca. Strah nas je bilo i za najbližega susjeda i našu crkvu. Nu srećom je jug puhao i nosio ognjene iskre u smjeru od crkve proti drugim kućam, pokrivenim slamom i daleko tamo u sumu nad selom. Najveća sreća je u nesreći, da je počela padati kiša kako iz kable te za jednako pogasila na mjestu, gdje je pala, svaku iskru; drugičje Bresta pod Zbečnicom nebi bilo spasa. Hvala Ti, predobri Bože!

Zahvalu smo dužni i našoj braći sela Rakitović, koji su u punom broju dohrlili Brestu na pomoć — jedan sat daleko u tamnoj noći i po putu ne za ljude, nego za koze. Doslji su na lice mjesta okolo 1 1/2 sata poslie pol noći. Bratski smo se izljubili, zahvalili za dobro srce, koje su pokazali napram mućnomu i tnešrećenomu bratu.

Izbor občinskoga načelnika u Dekanlih. Iz privatnog pisma doznajemo da je občinsko zastupstvo u Dekanlih na sjednici od 9. o. mj. izabralo svojim načelnikom vriednoga rodoljuba i posjednika u Dekanlih g. Picigu.

Ako se ta viest obistini, tada možemo čestitati onoj obćini, što je dobila za načelnika muža doduše stroga, ali pravedna, radina i nesebična.

Podružnica „Brazbe Sv. Cirila i Metoda“ u Sovinjaku javlja, da će dne 24. t. mj. u 4 sata po podne u kući Jerman-ov Matka „Matulin“ u Jermaniji kbr. 27. obdržavati svoju redovitu godišnju skupštinu sa obćinim dnevnim redom te umoljva, da ju tom prigodom dobro misleći prijatelji obilno potraže.

Mjesto ravnatelja na c. k. učiteljsku u Kopru raspisano je za II. tečaj tekuće školske godine. Molitelji za to mjesto valja da dokažu sposobnost za poduku u pedagogici i poznavanje zemaljskih jezika. Propisano podkriepljene molbe valja predložiti putem predpostavljenih oblasti do dne 31. jenara 1904. c. k. zemaljskomu školskomu vieću za Istru — u Trstu.

Cestovni odbor u Buzetu. Poznatomu „prijatelju“ našega puka, odvijetniku dru. Sandrinu, reć bi da je ozbiljno uzdržano tlo izpod nogu kao predsjedniku tamošnjeg cestovnog odbora. Usjed utoka hrvatske stranke, koji bijaše prihvaćen i usljed uložene i obitog utoka njegove stranke, mora doći do ponovnog konstituiranja cestovnog odbora. To ga je uzdržalo tako, da bi reć, da misli skupiti sila i kopita puk ostaviti za uvijek onaj „nezahvalni“ mu narod. Ali prije hoće da napraši malko oči — lahkovjernikom, pak ajde popravljav i izpravljav neke „parakare“ u blizini grada, nu dvojnimo, da će mu to pomoći, već se čvrsto nadamo, da će mu ovoga puta odzvuniti kao predsjedniku, što nek se zbude za viece — Amen!

Porečki kotar:

Iz Poreča pišu nam 15. o. m. Dne 11. o. m. stigao je amo novi zemaljski

kapetan g. Rizzi u pratnji nekijih prijatelja. Odsjeo je kod „svoga“ druga zastupnika B. markiza Polesini-a. Sliedećeg dana u jutro došao je u zemaljsku zgradu, gdje je obdržavao prva sjednica zemaljskoga odbora pod njegovim predsjedništvom. Nakon pozdrava i odzdrava razvi novi kapetan u kratko svoj program obećav, da će biti prva njegova briga ta, da se pokrajinu providi pitkom vodom (kao što je providio Pulu? Op. sl.)

Novomu kapetanu bijahu zatim predstavljeni zemaljski činovnici, koji mu čestitahu na njegovom imenovanju i kojimi odgovori, da će svi složno raditi na korist pokrajine.

Kasnije posjetio je novi kapetan poglavice crkvenih i svjetskih oblastih, koji mu pak vratise posjet. Neznamo kako će gosp. Rizzi odgovoriti želji porečkog načelnika, koji se nada, da će se u Poreču nastaniti.

Na veče istoga dana bijaše kapetanu u počast u palači g. Polesini-a svečana gostba, kojoj su prisustvovali prisjednici, viši činovnici zemalji, odbora i poglavari oblastih.

Obćinski izbori u Oprtlju. Od tamo nam pišu, da bijahu izložene listine za izbor novoga zastupstva počam od dne 12. pr. m. do 10. o. mj. Naši prvaci bijahu na obćini, da pregledaju listine, koje da su silno izkyarene. Birača u I. tielu uvršeno je 80; u II. tielu 254, a u III. tielu 623; ukupno 957 birača.

Voloski kotar:

Gostova u Opatiji bilo je od 1. septembra 1903 do uključivo 13. jenara 1904 ukupno 6519 osoba. Od 7. jenara do uključivo 13. jenara 1904 porasao je broj gostova za 198 osoba. Dne 13. jenara 1904 bilo je u Opatiji prisutnih 846 osoba.

Iz Opatije nam pišu, da će se za koji dan tamo obaviti izbor: novoga odbora lječilistne uprave za godinu 1904. Ova uprava imala je prošle godine proračun od 175.000 kruna, koje su potrošene za poljeapanje mjesta, za glazbu, razsvjetu, za uzdizanje šetalistah i za druge potrebe lječilistnog mjesta. Dosadašnji predsjednik te uprave g. prof. dr. Glax brine se očinski za procvat naše Opatije a njemu stoji verno uz bok naš veleza-sluzni načelnik g. dr. A. Stanger, te će im tu zaslugu stalno pripoznati i njihovi izbornici.

Iz Lovrana pišu nam, da je tamo preminuo nakon duže bolesti bivši pomorski kapetan i posjednik g. Juraj Zupar u visokoj starosti, ostaviv udovicu bez djece.

U našem listu imali smo više puta posta sa pokojnikom, jer je spadao rzedju najljucie narodne protivnike u Lovranu i u obće u onih naših krajevih. Nu sada — preko groba — nesmije da siže ni jal ni osveta, te neka počiva u miru i neka mu se smiluje Svevišnji!

Cvjetni Corso u našoj Opatiji. U Opatiji ustrojio se je posebni odbor za priredjenje različitih zabava, između kojih će biti i „Cvjetni Corso“ dne 14. februara o. g. sa bacanjem konfeta. Koćije, koje budu kod „Corsa“ sudjelovale, krenuti će izpred dvorca „Wiener Heim“, odakle će poći glavnom ulicom od „Grand Hotela“ do „Hotela Bellevue“ na Slatini. Koćije i dvokolice moraju biti izkićene svježim il umjetnim cviećem. Kod „Corsa“ neće moći sudjelovati one koćije, koje nebudu imale okićene barem glave konja i svietiljke sa cviećem. Odbor je odlučio nagradu od 1000 kruna za onu koćiju, dvokolicu ili kola, najkrasnije i najorigina-lnije okićena. Na glavnih ulicah „Corsa“ biti će izkićeni i prozori vila i kuća, sa kojih će se bacati konfete.

Zadnji dan mesopusta dne 16. februara bili će sjajan zabava „udjaka“ u „Hotelu Stephanie.“

Kastav, početkom nove godine. Kastavci kao da su baš dali se na to, zabavljati se sve u šemajet. Šta „Čitaonica“, šta „Istarska Vila“ stale se natjecati, koja da nas bolje razveseli.

Na staru godinu t. j. zadoji dan popodne imala je Čitaonica svoju godišnju glavnu skupštinu. Bira se je novi odbor, al ostade stari predsjednik, naš veleza-sluzni načelnik g. Kažimir Jelusić.

Da se što ljepše završi stara i započne nova godina, priredila nam je „Istarska Vila“ na Silvestrovo domaću zabavu. Bilo je tu svega po malo kako navadno. A nismo se mogli nikada dosta namijati, kada su na pozornicu stupili, dva majstora naše dramatičke uvijek rado vidjeni gosp. Vinko Rubesha i Miro Jurinčić.

Pred ponoć pako negdje diže se iznova zastor, a pozorišna „sva“ u tmini. Umirala je stara godina. Ležao je starac u naslonjatu, obložen i podložen jasticima da mu što laglje i udobnije bude oprostaj od ovoga svijeta. Uzdisao nekoliko časaka, jače početkom, onda slabije, slabiji i sve slabije, dokle, kad udri dravnjsta, zadoji mu se uzdah vnu; proteže se i nema ga više. Zastor njega sakri i gle... Sve nam oči zabljestiše od svjetla i sjaja. U svjetlu bojadisanih ognjeva ukaza se andjeljak, pravi krilati andjelak sa krunom i zvjezdom nadom na glavi, trobojnicom preko ramena i: „Sretna vam nova godina“ pozdravi nas. Sve ga je slušalo i burno mu povladjivalo, a pljeskanjem na svršetku ga pozivalo, da se opeta pokaže.

A ti o Bože, uzmolji, sjeti se biednoga naroda našeg i uslišaj moj i svrja nas vapaj, da i njemu zasije što prije zadržani čas, gdje ćemo dušmanima na strepet uskliknuti moći: Svoji smo u svojemu.“ Lijepa naša domovino! zaigraše tamburaši i piev zaobi čulojdm dvoranom.

Andjelak taj bijaše Marija, kerka velog gradjanina našeg gosp. Frana Rubesha Boščinova, koja prvi put stupivši na pozornicu, pokazala je lipca dara, da smo njome dobili novu jednu silu za buduću procvat naše pozornice.

Ovoga pusta priredjuje naša „Čitaonica“ dvie zabave — kako obično svake godine — 24. tek: a drugu na pustnu nedelju dne 14. budućega mjeseca.

Kako se je lani počela, ove će se godine nastaviti, na drugoj će zabavi biti kostimirani ples sa dijeljenjem nagrada za tri najljepša kostima. Posebni odbor, odabran između članova čitaonica i prisutnih gostova, imati će da sudi, koje će nam vile da zasjaju što sjajnijim sjajem. A dobre naše mamice, kako su se lani pokscribile, da nam to što ljepše za rukom podje, nadamo se, da nas ni ove godine neće zapustiti, nego će svoje mezinice što ljepše ukrasiti. Preporučamo im se!

Četiri vladara u Opatiji. Neki listovi priobćuju viest, da će se ove godine sastati u Opatiji za vrijeme proljetne ku palistne sezone četiri vladara. Švedski kralj Oskar je, kao što je poznato, izabrao villu Jeanelte za svoj boravak. Rumunjski kralj Karol stanovat će kao prošle godine u villi Angiolina. Za luksemburškog velikog vojvodu već je iznajmljena kao svake godine villa Amalin i napokon saksonski kralj Gjuro doći će u Opatiju u pratnji Njezine Visosti nadvojvodkinje Josipe. U Opatiji se nadaju, da će ju prigodom boravka gore spomenutih vladara, počastiti svojim posjetom i Njeg. Veličanstvo car i kralj.

Lošinjski kotar:

† Harčle Nikola, bogoslovac, senjske biskupije umro je dne 10. o. m. doma u Omišlju providjen sv. sakramentima. Uvijenjenoj rodbini i svojiti naša najtoplija sućut a mišom pokojniku raj nebeski!

Natječaj za 8 radnika-vježbenika. Otvoren je natječaj za 8 radnika-vježbenika za vladin vrt na Kimpju u Krku. Podpora 40 kruna mjesečno kroz 10 mjeseci. Pravo imaju natjecati se zdravi i čvrsti sinovi posjednika iz lošinjskog ko-

tara u dobi od 18-45 godina i nepo-
ročnog života. Molbe nek se šalju na vla-
dinog put. učitelja u Krku do 28. o. m.

Stareoslavenska akademija u Krku,
održavati će dne 25. o. m. svoju prvu
redovitu glavnu skupštinu.

Znamenita odluka za dobitnike.
Pokojni Antun Sutić odvjetnik u Zagrebu,
rodom iz Dobrinja na otoku Krku, osta-
vio je sav svoj imetak za stipendije u
korist potomkom njegovih tada jedinih
dvaju bližnjih rođjaka. Udovica je imala
uzitak. Umrla je i ona i ostavila se je
ostavina tako da iznaša debelih 90 ti-
suta kruna.

Ovi rođjaci pokojnikovi, koji nose
prezime Sutić tvrdili su, da njim samim
pripada pravo na one podpore, a ženake
rođjakinje tvrdile su, da i njihovi sinovi
imaju pravo na one stipendije, jer su i
oni potomci od one dva rođjaka, što
jih je u oporuci naveo pokojni odvjetnik
Sutić.

Stvar je bila dugo vremena na mi-
starstvu bogoštovlja i nastave, pak je
ovo određilo, da Namjesništvo u Trstu
ima ustanoviti zakladni list i obznaniti ga
rođjacom, da uzmogne pritužiti se ona
strana, kojoj bi se činilo krivo.

Ovih je dana namjesništvo dostavilo
strankam zakladni list, polag kojega pravo
na stipendiju imaju potomci dvojice
rođjaka, koje je ustanovitelj odvjetnik Su-
tić imenovao u oporuci, i da to pravo
pripada mladim na školah bez razli-
ke potiču li od mužke ili ženske
loze.

Iz Cresa pišu nam 6. o. m. Sladko
sam se nasmijao prošlih dana ovdje u
Cresu, s toga evo me k Vami, da se i Vi
čestiti s godišine i ostali čitatelji dičite
„Naše Sloge“ - nasmijete - malo - creskim
blekurinami. — Dobro Vam je poznato
koliko su se talijanski liberalci veselili,
da je papom bio biran Mletački patrijarh
Giuseppe Sarto. Već su vidili u rukam
Pija X. tešku govodenu tolgaju, kojom bi
imao mlati Hrvate; to je čuvstvo: obu-
hvaćalo i naše creske tovarčice; „a d-
desso la se finida per i crovati!“
govorili su te od veselja trli ruke. Peti je
mjesec, da blagi Pijo X. ravna, krmilom
Petrove ladje, a još nijedna hrvatska glava
ne pada razmrskana tolgacom. Nu napo-
kon mora se stogod iznieti makar to bilo
nerjerovatno, makar predvidjati, da će im
se na to svak rugati, bilo što mu drago,
koja hrvatska glava mora da pade! Ali
koje će glave doći prve na nišan? To su
Vam fratarske glave; i zbilja ovih dana
raznesoše po Cresu glas od naših bravar-
skih fistrića, da je Sveti Otac papa pro-
gnao jednog dičnog brata Cresanina prv-
og savjetnika i adlata generalnoga
ureda Franjinih Konventualaca, kao tobože
nesnosljivog Hrvata: pače da je isla sud-
bina čekala i častnoga Provincijala naših
zaslužnih fratara, nu da je ovaj prošao:
pel buso della chiave! Smitje se
drugi čitatelji; i recite mi jesu li na rame-
nima ovih fistrića prave glave ili tkve
vodenjace! Ali nikakvoga čuda da tim
stvarima vjeruju Creski bravarići, koji se
možda stogod razumiju u bravariji, ali u
stvarima crkvenim razumiju se isto kao
mlado tele u astronomiju! Nu sasvim za-
čudno je, da se tim glupostima daje važ-
nost od nekoga u crenoj mozzetti iz-
među naših popova! „Savè“, rekao je
tu skoro jedan, netjaku častnog Ota, koji
se nahodi u Rimu: „Savè el barbà
non se più a Rómà, il Papa lo
gà mandà via addresso el ve-
sarà za in Dalmàza“. „Aj saje...
odgovorio je netjak, questo no pol
esser sor Canonico! — Ma si
ma si che xe così, xe proprio
sicurissimo; e anche el Pro-
vincijal doveva esser cazzà do-
via, ma per questa volta el xe
passà pel buso della chiave.“ Tako
Vam je mudrovao naš erveni mozzeltaš
dok mu se je liepu u brk smijao častni

Otae onamo u Rimu vazda na svom mje-
stu. Časten i ljubljen od čitavoga reda,
i dok se je Provincijal zdrav i veseo baš
vraćao iz Rima sa audijencije posebne,
dobivene od Sv. Ota Pape; smiješno je
pak, da je Provincijal mogao proći pel
buso della chiave, ta zna svaki
da je Provincijal visok, debeo i jel-
dar, te što tu lakše može proći pel
buso della chiave onaj, koji je stvar
netjaku tako porugljivo kazao. Ali Jure,
Jure! Koliko bi ti bolje bilo karakterizirati
one, koji su okolo tebe i naučili ih kako
se obuzdava jezik, nego se prišli u stvari,
koje nisu kadri iznieti i vjerovati nego
najveće blekurije. — A vi moji creski
bravarčiči, ovcu su za vas tamo na tra-
muntani, a ne crkveni posli i spomenite
se, da kako su Framasini u našoj blaže-
noj zemlji ostali dugim nosom, očekujući,
da će novi papa odmah drugi dan pružiti
desnicu onoj vladi, koja ga utamničena
drži, tako i vi i drugi liberalci po ovim
našim izmučnim stranama možete ostati
dugog nosa i na sebi očititi udarce to-
ljage, koju ste vidjeli protiv Hrvata.
Poznajete vrlo dobro Sveti otac, da su mu
Hrvati poslušni sinovi spravi da i krv
proliju za vjeru i Sv. Crkvu, kao što i
dobro poznajete, da pred vašima očima
drugo ne lebdí nego petrogata zvijezda i
da se srdcem i dušom klanjate Garibaldi-
jevom crvenkapi, koju biste i javno obo-
žavali, da nije austrijskih buneta i da vas
nebi mučila teška briga kako ćete udo-
voljiti gladnom trbuhu!

Još jednu pak sam govor. Divota Vam
je gosp. uredniče viditi kako liepo napre-
duje naše „Družtvo“ u svemu, a osobito
u mesarini. Kako su rasle za zubice našim
vlastelicićim prošlih blagdana videti vsjeti
u našoj mesarini tuste purane, izvrstnu
krmelinu i svega drugoga blagoslova bo-
žjega: kako bi dragovoljno i oni okusili
one blagodati, da nebi bilo straha dugać-
koga nosa njihovog mesara. Prolazili bi
okolo mesarne pak ugledavši sve one
stvari, sa uzdisajem rekli bi jedan dru-
gomu: „Che bei tocchi de carne! che
bellezza! che ordine, che nettizia! che
creanza, che ga el beccajo, proprio una
bellezza.“ Pače na javnom skupu govorili
su među sobom: „No se pol negar che
questo Družtvo fa del gran ben, peccù
che el ga il carattere di nazionalità.“ A
šta biste daklen: hiešli gospodifici moji?
Zar da se sledi sa onom gnjusom koja
je drugdje? da se daje siromahu smrd-
ljivo meso, i da se po vas božji dan drugo
ne čuje nego bestinje, psovanje, kletve i
uličarske rječelime? Uvjerite se i priznajte,
da su Hrvati ljudi i ljudski se podnašaju,
ne misle ne Hrvati obogatiti se na krv-
vim siromašnim žuljevima, niti graditi
sebi palače ni stavljati moderne cimiere
na kuće, nego jedino koristili jednomo
puku, onom puku, koja ste od vajkada
varali i izigravali. Živjelo daklen naše
„Družtvo!“ čvalo! napredovalo! Sada i
vazda svim Hrvatim slava jest, a talija-
našom rog!

Iz Creskog Nazagrada.
Iz Krka pišu nam 10. o. m. Na 28.
pr. m. išao sam na e. kr. poretai ured u
Krku, da mi potpiše izkaznicu o ekono-
mičnom stanju obitelji, kao što zahjeva
školska oblast pri podieljenju državne pot-
pore. Kad dođoh tamo kaže mi činovnik
da — mi ne može potpisati pozivajuć se
na zakon. Na što sam ga pitao odakid
koji je to §, na koji se on oslanja, a on
mi odvrati, da ja to nesmijem pitati. Ne
znam kako to može biti, tim više, što je
isti činovnik prošle godine drugim isto
potpisao. Možda, da na poreznom uredu
zakoni nisu obćenili, a to se ne može
nigdje dogoditi nego na poreznom uredu
u Krku pod prijavitkom gosp. ....
Zato bih molio gospodu zastupnike
da i ovu ubilježe na račun, te i o njoj
progovore, da se unapried narod ne muči
hirom poreznih činovnika, jer ti tudji či-
novnici ne poznaju naših okolnosti, a ni
naše krvi. Dao Bog da i njima jednom
kućne zadnji čas!

Novosti iz Baške. Valjda Vam je
g. uredniče skogod opisao posljednje tri
zabave naše školske mladeži (Jest. Op.
Ured.) u Čitatonici; zabave te će nam
svima ostati živo u pameli. Evo samo pa-
rieci o zadnoj od tih zabava. Tužio nam
se prijatelj, da ga je zadnje večeri jedna
manje skladna osoba čitavo vrijeme za-
bavljala jadikovkami proti občini i upravi
Čitatonice; i to u talijanskom jeziku. Bilo
bi vrijeme, da se dotična osoba već opa-
meti. Čujemo da je u Čitatonici pristupilo
više novih članova. Množili se. Na 30.
pr. m. u jutro prošao je H. N. iz kuće,
kako kažu na ungriz, a bilo je studeno.
Natrug ga više nema. Tražilo ga više ljudi
i po kopnu i krajem mora, ali mu traga
ne nadjose. One večeri kažu da ga je netko
iz daljega vidio na burnoj krasi, u kraju
zvanom Vinčeh, ali ga kasnije izgubio iz
oka. Računa se, da je u onih vrelitih i
pogibeljih stranah morao negdje zaglaviti
ili pasti u more, kako se od prilike lanj-
ske godine dogodilo V. P. iz Drage. Bio
je čovjek veoma marljiv, a nije se ni
znalo da je u mjestu, tako je bio miran.
Pred malo vratio se iz Amerike, gdje je
bio zaslužio liepih novaca. Ostavlja udova
i dvoje siročadi.

Narod bi imao krečiti i priredjivati
zemlju za američanske nasade, ali ne
može u polje radi kiše i blata. Baščani su
željni bure. Komugod će se to činiti čudno-
vato, ali je ipak tako.

Trst.

„Dalmatinski skup“ u Trstu ob-
državao je u petak u vlastitih prostorjah
godišnju glavnu skupštinu, kojoj je pred-
sjedao državni zastupnik g. Ante Vuković
vitez Vučićolaki i koja bijaše vrlo dobro
posjećena. O toj zanimivoj skupštini im-
demo obširne izvješće, koje smo radi ne-
stasice prostora ostavili za koji budući
broj.

Konstituiranje novoizabranog od-
bora političkoga društva „Edinost.“ Na
odbornoj sjednici dne 9. o. m. kon-
stituirao se je novoizabrani odbor „E-
dinost“ kako sledi: I. podpredsjednik
dr. Otokar Ryjbar, II. podpredsjednik
dr. Eduard Slavik; tajnik g. dr. Fran
Brčić; blagajnik g. Srećko Bartelj.

Prinose za društvo: neka se izvoli
slati na g. Srećka Bartelja trgovca (Via
S. Francesco) Trst.

Novi kapetani trgovačke morna-
rice: Kod pomorske vlade u Trstu polo-
žili su nedavno izpit kapetana duge po-
vitbe među ostalimi i sledieći poručnici:
g. Ivan Carić, g. Matej Kataman Markov,
g. Juraj Šulentić Pavlov.

Izpit poručnika iste mornarice po-
ložili su među ostalimi i gg. Luka Milo-
šević te Ante Carić.

Javna zahvala. Pošto mi radi ne-
stasice vremena nije moguće, da se za-
hvalim na mnogobrojne čestitke, koje su
mi stigle prigodom premijere moje opere
„Petar Svatić“, svakomu posebice, čim
to ovime javno i kličem svima: srdačan
Vam hvala na zanimanju!

Trst, dne 19. siječnja 1904.

Josip Mandić.

Razpušteno zastupstvo grada Trsta.
Od tamo nam javljaju, da je načelnik
grada dobio od namjesništva dopis dne
19. o. m. kojim mu se javlja, da je e. k.
vlada razpustila gradsko zastupstvo zbog
nepravilnosti i nezakonitosti počinjenih
povodom zadnjih izbora zastupstva za
grad Trst.

Već se je dugo o tomu govorilo i
pisalo, da će biti zastupstvo grada Trsta
razpušteno zbog velikih nepravilnosti i
nezakonitosti što ih je počinila vladajuća
klika na trščanskom magistratu povodom
zadnjih izbora — i već su mnogi mislili
da do toga neće doći, jer se e. k. vlada
teško na nešto odlučna odluču, nu ipak

je napokon i do toga došlo, nezna se jošje
jeli razpušteno samo zastupstvo ili također
i delegacija; jer ako je samo prvo, tada
se neće nimalo tomu zlu dokočiti.

Razne primorske vesti.

Hrvatsko slavje u Ljubljani. Dne
15. o. m. predstavljala se u narodnom
kazalištu u Ljubljani hrvatska opera „Pe-
tar Svatić“, koju je uglazbio 20-godišnji
mladi Hrvat Josip Mandić sin dra. Frana
Mandića kćetnika u Trstu, a rodom iz Ru-
kavca občine Kastav.

U našem se je listu o samoj operi
s teatraličkog, historičkog i pjesničkog gle-
dišta mnogo pisalo, tako da bi svišno
bilo sve ovo opetovati. Ograničiti ćemo se
liih na glazbeni dio tog rada.

Iskreno moramo priznati, da smo sa
stranom očekivali onaj čas, kad će kapel-
nik uzeti štap u ruke i dati znak po-
četku.

Zalili smo mladica komu su toli liepe
i bujne misli ustvorile djelo, koje će mo-
guće za uvijek pokopano biti, nu straha
nam je nestalo čim se više koncu pribli-
žavao uvod ili overtura opera. Odmah je
u istoj opaziti bilo liepe i pune harmo-
nije ter bujni i melodijozna orkestraciju
u kojoj je već upleten motiv narodnih
naših pjesama. Po svršenoj overturi bili
smo svjesni, da će opera podpunoma us-
pjeti, kao što je u istinu i uspjela. Liep,
izraziti potresan je prolog guslara, kojeg je
baritonista g. Angeli majstorski odpjevao
dočim je četveropjev kralja, kraljice, Vuka
i djeda u pogledu glazbe i kontrapunk-
tične vrline veoma težak ali i impozantan.

Najliepa glazbena točka čini nam se
ona u zadnjem prizoru. Tu čuješ onu
oduševljenu hrvatsku narodnu prijev po-
praćenu bojnom pjesmom, silom i snagom,
pak na jednom onaj tužni vapaj

Volila bi se jutopiti
neg morova ljubia biti

a kad snaga hrvatskih junaka gine i nad-
vldjuje lukavost odurnog morskog Madjara
— čuješ najednom glasove magjarske
bojne pjesme, koju ali opet gusi odlučni
vapaj palih junaka. Sve je to glazbom
tako verno i izrazito označeno, da nas je
upravo zadivilo.

I dođe posljednji hrvatski kralj ran-
jen umiruć i plače nad neslogom Hrvata,
plače tužno, dok neizpusti gorku dušu
svoju. U glazbi čuješ plač, uzdah i težku
bol, koja ti obaviya dušu, a svršava jak-
kom i potresnom orkestralnom cielotom,
koja u boli i tuži javlja konac hrvatske
slave i moći.

Obćinstvo je mladog glazbenika odu-
ševljeno pozdravilo, nebrojeno puta iz-
zvalo na pozornicu, gdje su mu predana
dva vijenca i to jedan od Istrana, koji su
oraj dan tamo bili, a drugi od Hrvata u
Ljubljani.

„Narodni list.“ Dne 7. o. m. izašo
je prvi broj IV. godišta veoma obljud-
ljenog „Narodnog lista“ stono je izlazio
sve do 18. decembra 1902. u Voloskom
— Opatiji. Mi smo duboko zalili što je mo-
rao prestati rečene godine naš velezaslužni
drug u narodnoj borbi pa mu se sada,
tim više radujemo, što je na novo zapo-
čeo izlaziti okriepljen i poljepšan. Radi
toga pozdravljamo ga iskrenim veseljem
želoci mu živo, da bi posve iztrebio onaj
kukulj, što ga je posijao u našoj krasnoj
Liburniji poznati i zloglasni izdajica svoga
naroda.

„Nar. list.“ izlazi svakoga četvrtka
posle podne a ciena mu je na godinu
8 kruna, za seljake 4 kruna; u inozem-
stvu plaća se posebice poštarina. Ured-
ništvo i uprava nalaze se na Voloskom.
Preporučamo toplo našim čitateljem taj
krasni uredjeni list.

Imenovanje. C. k. prizivni sud u
Trstu imenovao je sudbenog vježbenika g.
Josipa Simčića c. k. sudbenim pristupni-
kom u Rovinju.

Književne vesti.

Miletić Stjepan. „Hrvatsko glumstvo“. Zagreb 1903. Dio I. (a. staro) zgradi od 1894.—1895.) Dio II. od god. 1895.—1896. str. 232. To su dramaturški zapisi pisani vrlo zanimivo. Dobiva se kod knjižare G. Trpinca. Ciena 4 K.

Poziv na predbrojbu. „Hrvatska Straža“, izlazi šest puta na godinu. Ciena je 6 K, gg. sveučilištarci, djaci viših razreda i pučki učitelji plaćaju 3 K. — Pret-plata se šalje na upravu, Krk, Istra. — Za Dalmaciju prima predbrojbu „Knjižara Sjemeništa u Spljelu.“

Godina II. Sadržaj I. sveka: „Slobodna misao“; Svjetovnjačko čudoređe; Biogenetski osnovni zakon; Islam i kršćanstvo; Narodna organizacija; Za istinom; Golotinja u slikarstvu i kiparstvu; Kroz trnje ovog svijeta (filos. roman.); „Ja sam katolik — ali...“; Vjera i razum ili Odgovor na prigovore; Tri dana u „Obzora“; Fiat lux; Svaštica. — Prilog.

Krk, u siječnju 1904.

Uprava „Hrvatske Straže“.

Razni prinosi.

Drožbi sv. Cirila i Metoda za Istru

u Opatiji darovane preko naše uprave: Ferd. Hrdý, župeupravitelj u Sv. Lovreću na Labinjini, šalje 43 K, a darovane: Lovre Vlačić od Mateta iz Sv. Lovreća 20; ostalih 23 K sabrala gđica Marija Hrdý na zabavi i predstavi „Kraljević Marko i Striga Lega“ uz Božićno drvo školske djece na hadnji dan.

Pop Jakov Marčić iz Ilovika 8-50 K, sabrano na piru g. Ivana Radoslovića, učitelja na Iloviku sa gđicom Marijom Budinić, na predlog mladoženje.

Ukupno danas . . . . . K 51-50
U broju 2. ove god. izkazano 777-60
Sveukupno . . . . . K 829-10

Djačkomu prip. društvu u Pazinu pripisale našoj upravi:

Slokević, sv. Petar u Šomi 8 K, sabrano prigodom zabavne večeri u gostioni Marka Kopitar.

Pop Jakov Marčić 8-50. K sabrano na piru g. Ivana Radoslovića, učitelja na Iloviku sa gđicom Marijom Budinić, na predlog mladoženje.

A. Fedel dariva 2 K, koje mu je darovao jedan talijanaš htjuć mu prikazati u pomoć radi gospodarstvene nesreće, koja ga snašla, s izjavom, da ne prima podpore od sarenih ljudi.

Ante Pavletić, K 12-27 sabrao u veselom društvu uz poklik živila sloga Hrvata i Srba.

Ukupno . . . . . K 30-77
Na račun ove god. izkazanih 731-07
Sveukupno K 761-84

Franina i Jurina.

Fr. Ča misliš Jurino, zač ni slija učitelj „Legine“ škole u Zdrnju puslit, da mu plovac blagoslovi kuću.

Jur. Ča će mu blagoslov našega plovana, on ne pozna nego talijanski blagoslov.

Fr. Talijanski je valjda bolji.

Jur. Njemu se parā.

Fr. Čul sam, da je pisal Kukuma Krapule, da se valja sada korajo držat, zač da bi mogli va Mošćenicali zavladat posteni domaći ljudi.

Jur. Ter ča se oni boje postehne ljudi?

Fr. To se razume, jer se posteni ljudi nebi dlati od njih za nos peljut.

Jur. Onda ni težko Mošćenicanom i Breečanom zibirat.

Fr. Baš ni, samo ako imaju soli va glave.

Razne vesti.

Iz Dalmacije pišu nam 14. o. mj. Premda, kao na početku nove godine, bih vam morao dati kakvu veselu viest odovud, ipak mi je to nemoguće; ne mogu vam nego neku vrst tužaljke poslati, zbog zadnje krize u našem zem. odboru, koju već javiste čitaocima Vašeg lista, naime, da se je dr. Josip Smolaka odrekao časti predsjednika zem. odbora i poslanništva na sabor. Baš kad se je sva Dalmacija, pošite tolikih prizora, bila razveselila, videć ga ponovno izabrana, jer je u njega ulagala mnogu nadu — a on se odreče! — Mnogočestna nagadjanja sada kolaju, zbog česa je taj korak nenadano učinio, a isto-dobno uzkratio svoje sposobnosti sirotnoj svojoj domovini sa onog uzvišenog mjesta na koje ga je ona postavila: bila, te gledala ga ponosnim okom! Ipak po mom mienju, najviše će se na to bit odlučio zbog kakvog nesporazumljenja ili nesloge. Pa da njesu čudnovati li ljudi! . . . Oni pružaju pomirljivu ruku, pa punu darova, i ljutom neprijatelju svih naših svetinja — kojeg vi tamo najbolje poznate, jer Vas danomice laći i mući — a neznanju u mnogoj prigodi ni malenkost međusobno si žrtvovali, na uhar te blažene sloge, a dosljedno za dobrostanje i napredak našeg dosad llaćenog naroda! — Zbog ovog slučaja sada se čuje, a po novinam i čita neugodnih; jer svaka stranka traži od ovoga crpiti za se materijal, na štetu one, kojoj dr. Smolaka pripada. No, je li ovo možda po propisu one očite želje izmučenog naroda, i našeg škorog, da tako rečemo zavjeta: da se jednom prestanemo međusobno klati, te počnemo složno raditi za dobrobit naroda?! . . . Tko radi ovog našeg ponašanja uživa?! . . . — Okanimo se, gospodo, starih naših mana; nemojmo u sebične svrhe, davati nit tolike važnosti ovom slučaju, jer bi Talijanc rekao: „Tutti utili, ma nessun necessario!“

Zato, eto sad smo u dobi, kad se priredjuju različite zabave i plesovi, pa ne bi možda, još za ovog nemara, mogli ostaviti duga nosa one, koji su nam se zbog ove afere — veselili? . . . Nebi li mogli u svakom smjestu prirediti jednu liepu zabavu, kojom bi, našim obćim učestvovanjem, pokazali neprijateljem, da i ako znamo rešetati mane jedan drugomu, da smo ipak uvijek složni; jer da to jedino činimo, da se zlo izkorjeni — i tako narodu koristimo? — A takove zabave da uspješnije budu, ne bi li se mogle namieniti na korist zadnje nam postrice u kolu hrvatskomu — Istre, koju smo nekako malo zanemarili? . . . Ovim djelom pokazali bi što smo, a uzto bi zapuštena djeca u mladjoj nam pokrajini očutjela dobrotvorni plod naše međusobne sloge, kako je prošle godine i mila nam uža domovina očutjela!

Naš Zagreb za „Družbu sv. Cirila i Metoda.“ Kako smo već u Našoj Slozi javili, u subotu dne 9. o. mj. priredili su sveučilištni građani u zajednici s drugim rodoljubima u Zagrebu, koncert s pjesom na korist naše Družbe. Kao što smo znali već unapried, naš bieli Zagreb, osvjetlao si lice i ovaj put, kao uvijek, kad se radi o rodoljubju. Ovom prilikom unisla je liepa svota od preko 5000 K u društvenu blagajnu. Živili sviestni Zagrebčani i hvala vam od naše dječice i od nas.

O samoj zabavi doznajemo iz zagrebačkih novina ovo što sledi: „Već u 7 sati na večer bila je pred plazom Hrvat. Doma“ takva stiska, da je jedva bilo moguće proturati se u veliku dvoranu, koja je već tada bila dubkom puna iz svih staleža. Oko 8 sati nije bilo ni jednog mjesta praznog ni u dvorani ni na galerijama, a i svaki kutić bio je zapremljen tako, da su mnoge osobe morale stajati u hodnicima. Zagrebačko građanstvo se je dostojno odazvalo pozivu odbora za koncert i u obilnoj mjeri doprinio svoj obol u plemenitu svrhu.

Malo poslije 8 sati stupili su u dvoranu, praćeni po odborniku gosp. Kornitzeru velezaslužni predsjednik družbe sv.

Cirila i Metoda, narodni zastupnik u carev. vieću g. Vjekoslav Spinčić; i njezin tajnik, odlični naš književnik Viktor Car Emin, koji su naročito došli istog dana u Zagreb, da prisustvuju koncertu. Obćinstvo ih je pozdravilo burnim klicanjem „Živili!“

Koncert je otvorio orkestar domobranske glazbe pod ravnanjem svog kapelnika Ivana Muhića svečanom Ouver-turom dra. A. Dvořaka „Moj dom“, koja je izvedena upravo majstorski. Zatim je stupila na podij gđica Emica Kornitzer, te je čuvstveno i precizno odigrala na harfi uz vrstnu pratnju na cellu prof. Hinka Geigera Zamarinu „Elegiju.“ Obćinstvo ih je nagradilo dugotrajnim zaslužnim pljeskom. Na trećoj točki programa bilaje „Istarska himna“ od M. E. Rašana, koju je vrlo skladno odpjevao zbor sveučilištnih građana pod ravnanjem svog zborovodje Stan. Stražnickoga. Sad je došla na red gđja. Micika Freudenreich. Kako je ona izvršila svoju zadaću, najbolje je posvjedočio buran aplaus, koji je popratio vještačko njezino pjevanje liepe kompozicije „Domovini“ od Gj. Prejca i graciozne Fallerove „Ljubavne pjesme.“ G. Dragutin Novosel je u napjevu iz opere „Evgenij Onjegin“ od I. P. Čajkovskoga i u romanci iz opere „Zrinjski“ od Iv. pl. Zajca izazvao sonornim i simpatičnim svojim grlom i vještačkim pievom sveobće odobravanje. Orkestar domobranske glazbe je i šestu točku programa, izvadke iz Lisinskieve opere „Porin“, izveo harmonički. U opće čitav ozbiljni dio zabave tekao je vrlo skladno i na potpuno zadovoljstvo svih prisutnih.

Odmah iza koncerta odpočeo je u velikoj dvorani ples, koji je trajao sve do zore i bio vrlo animiran. Za vrijeme odmora izigrala se šaljiva tombola, koja je također donela obilan prinos istarskoj družbi. Medjutim se je u maloj dvorani prikazala šala: „Oh, ta secesija!“ od Ivana Marinova. Gđice. M. pl. Tucić, V. Vrbovec, O. Šarić i M. Vodvačka, te gg. A. Grünhut i I. V. Marinčić odigrali su svoje uloge s puno temperamenta i verve, te su izazvali buru smicha i pljeska. „Umjetnici“ u „Prvom hrvatskom orfeju“ postigli su također potpuno uspjeh, a na pose treba iztaći prikazivanje g. A. Grunda, A. Grünhuta i Dunava Rendića.

Reasumirajući, može se utvrditi, da je zabava sasvim uspjela kako u materijalnom, tako i u moralnom pogledu, na čemu treba u prvom redu zahvaliti neumornom i požrtvornom radu priredjivačkog odbora, koji je zbilja sjajno izvršio svoju zadaću.

Ovom prigodom, podsjećamo rodoljube diljem ciele Hrvatske, nebi li pokrenuli u svim mjestima gđegod ima Hrvata i kakovo društvo, ovaj hvalevredni običaj, da priredjuju zabave i plesove u korist Družbe Sv. C. i M. Takvim zabavama pokazali bi našim neprijateljima, da i mi znamo raditi i u zabavi i veselju ne za boravljati naše rodoljubne dužnosti. Takovim zabavama nakupila bi se liepa svota za Družbu, gdje više, gdje manje. Osobito nam se čini prikladnim za ovakove zabave baš sada u vrijeme poklada. Naši ljudi protivnici Talijani, u ovo doba, svagdje i u najmanjem mjestaneu, pa bilo ih desetak, priredjuju i velike reklame prave za plesove zloglasne „Legge Nazionale“, te trovateljice naše nevine dječice.

Napred dakle Hrvati, mičimo se, priredjujmo i mi takve plesove u korist Družbe sv. C. i M., da pokažemo Talijanom da i Hrvati imaju svoju „Legu.“

Gospodarska Sveza za Istru.

Ustanovljena je u Berseču, sudbeni kotar Volosko, i registrirana kreditna zadruža na ograničeno jamčenje ali se ostalimi ustanovami drži sustava Raiffeisen. Ime je: Bersečko društvo za štednju i zajmove.

Začlanjenim zadrugam na pitanje nekih javljamo, da se do daljnje odredbe nemožemo još baviti skupnom nabavom umjetnoga gnoja, sumpora, galice i drugih potrebitina. Ali rado smo na ruku savjetom i preporukom gdje i kako da se nabavi.

III.
Molimo sve udružene zadruge, da nam čim prije pošalju točne prepise svoje bilance za 1903 i iskas prometa za 1903. Ako je već i posljednja bilanca gotova, onda i nji.

IV.
Irvječke o podučnom tečaju što ga je držala ovedšnja „Istarska Pomisljivica“ doti ča u kojem od slijedećih brojeva, jer se nije moglo dovršiti.

Br. 25.

Oglas.

Daje se do sveobćeg znanja, da je otvoren natječaj za obćinsku primaju sa godišnjom plaćom od 200 K.

Svaka natjecateljica mora predložiti podpisanom svoje molbe sa potrebitim dokazima do konca t. mj.

Glavarstvo obćine
Barban, dne 12. siječnja 1904.

Načelnik:
Malobitić.

Br. 4356.

Oglas natječaja.

Kod podpisane obćine imaju se popuniti dva (2) mjesta redara za poreznu obćinu Opatiju a ujedno za poreznu obćinu Volosko.

Plaća mjesečnih K 80— posticipando plativih i pauzal za uniformu K 140— na godinu. — Odkaz službe sa jedne i druge strane mjesec dana.

Molitelji valja da podnesu svoje molbe vlastoručno pisane na podpisano do 1. febrara t. g. sa dokazom, da su navršili 24. godinu života, da znadu hrvatski govoriti i pisati i da razumiju njemački, po mogućnosti i talijanski.

Redar za Volosko imati će stavovati u Skrbičih.

Glavarstvo obćine
VOLOSKO, dne 10. januara 1904.

Skladište bačava.

Skladište raznog posudja zasjecajućeg u bačvarsku struku nalazeće se u Trstu, ulica Luigi Ricci br. 4 (prije Vicolo Cieco), do sele vlasništvo g. Antuna Baretto, povećalo se počamši od 1. siječnja 1904. te nosi naslov: **Antun Baretto i dr.** — Isto skladište ostat će i nadalje pod direktnim vodstvom gosp. A. Baretto, koji si je našao druga u svrhu, da si produćeće razširi.

Ova tvrdka izradjuje bačve i po franceskom sistemu te se toplo preporuča svim narodnim krugovom.

Antun Baretto, Trst.